

Warszawa, 18 grudnia 2019 r.

**Stanowisko Instytutu Biznesu
w sprawie ułatwień w korzystaniu przez przedsiębiorców
ze środków gromadzonych na kontach VAT
w ramach split paymentu.**

Dobrowolny split payment, wbrew obawom, staje się narzędziem ograniczającym nadużycia podatkowe i pomocą dla przedsiębiorstw mających trudności w rozliczeniach z kontrahentami, w szczególności z tymi, którzy nie wywiązują się z ustalonych terminów. Wprowadzenie obowiązkowego rachunku dla transakcji powyżej 15.000 złotych w przypadku niektórych rodzajów działalności m. in. branży budowlanej może jednak wpłynąć na pogorszenie płynności finansowej przedsiębiorstw. Instytut Biznesu apeluje, aby strona rządowa aktywnie monitorowała stosowanie mechanizmu podzielonej płatności i ograniczyła czas na decyzje urzędów skarbowych, pozwalających na uwolnienie pieniędzy z kont VAT na inne cele. Wynosi on aż 60 dni.

Dobrowolne korzystanie z odrębnych rachunków bankowych przypisanych do VAT nie spotkało się z oporami ze strony przedsiębiorców i spełniało pokładane przez stronę rządową cele związane z przeciwdziałaniem oszustwom podatkowym. Obowiązujące do końca października zasady pozwalały na odkładania przez przedsiębiorców pieniędzy na rachunek VAT, ograniczając pole korzystania z tych środków. Zgodnie z przepisami, fiskus, na wniosek podatnika, wyrażał zgodę na wykorzystanie pieniędzy do regulowania innych zobowiązań. Jednak decyzje urzędów skarbowych podejmowane były zbyt długo. Czas ich rozpatrywania przekraczał miesiąc.

Od listopada 2019 r. wprowadzono obowiązek split paymentu dla niektórych branż, a obowiązkiem objęte zostały transakcje o wartości przekraczającej 15.000 złotych. Mechanizm podzielonej płatności dotyczy towarów czy usług m.in. z branży elektronicznej, budowlanej czy paliwowej. Korzystną dla firm zmianą jest możliwość przeznaczania pieniędzy nie tylko na zapłatę własnego podatku VAT i podatku z faktur kontrahentów, ale również na zapłatę podatku dochodowego, składek ZUS i akcyzę.

Nowe zasady stały się jednak kolejnym czynnikiem negatywnie wpływającym na konkurencyjność polskich przedsiębiorców. Dzieje się tak w trudnym okresie spowolnienia gospodarczego w Europie. Jego skutki widać m. in. w niemieckiej gospodarce, co silnie wpływa na kondycję tysięcy polskich przedsiębiorstw kooperujących z partnerami zza Odry. Część krajowych organizacji, z niepokojem patrzy również na skutki wystąpienia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej, obawiając się utraty klientów i przychodów. Dodatkowo, nad przedsiębiorcami roztacza się coraz bardziej realna wizja ponoszenia większych obciążeń, w związku projektami zniesienia limitu składek na ubezpieczenie emerytalne, wzrostu kosztów pracy z tytułu odprowadzenia składek od umów zlecenia, nowe stawki akcyzy czy wzrost minimalnego wynagrodzenia.

Z uwagi na powyższe oraz inne trudności jakie mogą wpłynąć w najbliższych kilkunastu miesiącach, w szczególności na średnie i mniejsze przedsiębiorstwa, Instytut Biznesu zwraca się do ministerstwa finansów o monitorowanie działań podległych służb w zakresie split paymentu. To rozwiązanie zgodnie z pokładanymi nadziejami powinno uszczelnić lukę w VAT i pomagać uczciwym przedsiębiorcom, ale nie może prowadzić do zamrożenia części ich środków. Zgromadzenie ich na specjalnych kontach i brak możliwości skorzystania z pieniędzy na inne cele, niż założone w ustawie, może utrudnić prowadzenie codziennej działalności i wywołać negatywne skutki w płynności finansowej.

W celu zminimalizowania ryzyka związanego z ograniczeniem płynności uczciwych przedsiębiorców, a nawet możliwością upadłości niektórych z nich, niezbędna jest zmiana przez fiskus terminu odpowiedzi na wnioski o uwolnienie środków z kont VAT. Dziś może zająć to aż 60 dni. Warte rozważenie jest wprowadzenie mechanizmów pozwalających ograniczyć ten czas do kilku, maksymalnie do kilkunastu dni. Fiskus dysponuje instrumentami, pozwalającymi na szybką ocenę wniosków, chociażby poprzez sprawdzenie wiarygodności przedsiębiorców, jeśli chodzi o terminowość zobowiązań podatkowych. Sprawne decyzje, w sprawie wniosków o wykorzystanie środków z kont VAT, pozwolą uczciwym przedsiębiorcom na przeznaczenie pieniędzy na inne cele i wzmocni pozytywną ocenę mechanizmu podzielonej płatności.

**Juliusz Bolek,
Przewodniczący Rady Dyrektorów
Instytutu Biznesu**